

గాలిలోని దీపం - చేనేత కార్మికులు

మన రాష్ట్రంలో చేనేత కార్మికుల ఆకలి చావుల వార్తలు అత్యంత బాధాకరముగా నుండి సభ్య సమాజానికి తలవంపుగా నున్నవి. ఇది అకస్మిక పరిణామము కాదు. చేనేత పరిశ్రమ పట్ల పూర్తిగా బాధ్యతారహితమైన వైఖరిని అనుసరించే ప్రభుత్వ విధానాల పరాకాష్టనే ఈ పరిస్థితి. అభివృద్ధి చెందుతున్న సమయంలో పురాతన ఉత్పత్తి విధానానికి నూకలు చెల్లక తప్పదనే కుంటిసాకు ప్రబలంగా వినపడుచున్నది. అభివృద్ధి, ప్రగతి మానవుల జీవితంలో ప్రతిబింబించాలి గాని పాత యంత్రాల స్థానే కొత్త ఆధునిక యంత్రాలను ప్రవేశపెట్టడం కాదు. ప్రభుత్వ విధానాల రూపకల్పన చేసే బాధ్యులు, వాటిని ఆచరించే అధికారులు పై సత్యాన్ని గుర్తుంచుకోవడం అత్యవసరం. ఈ ఆకలి చావులు కేవలం ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రానికి పరిమితం కావడం లేదు. ఈ పరిశ్రమ ప్రబలంగా నున్న ఉత్తరప్రదేశ్ తదితర రాష్ట్రాల నుండి యిలాంటి వార్తలు వినబడుచున్నవి.

చేనేత పారిశ్రామికులు అత్యంత దయనీయమైన విధముగా దరిద్రముతో పోరాడుతున్న విషయం అందరికీ తెలుసు. ఒక్క మాటలో చెప్పాలంటే అన్ని వర్గాల కంటే హీనాతిహీనమైన పేదరిక బాధలతో కృంగి కృశించిపోవుచున్న వర్గం చేనేత కార్మికులు. వారు ప్రతి దినం భార్య బిడ్డలతో సహా 12 గంటలు పరిశ్రమ చేసినప్పటికీ వచ్చిన జీతభత్యంతో రెండు పూటలు పొట్టపోసుకోవడం కష్టసాధ్యం అవుచున్నది. ఇల్లు, వాకిలి, గుడ్డలు, విద్య, వైద్యముల సంగతి దేవుడెరుగు. ఇటువంటి కఠిన దరిద్రము వాతపడిన కుటుంబాలు పాస్టిక అహారం లేకపోవడం వల్ల రోగాలను తట్టుకునే శక్తి పూర్తిగా కోల్పోవడం తప్పని సరిగా జరిగే పరిణామం. అందుకే ఆకలి, అర్ధాకలి అనేక రుగ్మతలకు దారితీసి ఆరోగ్యాన్ని త్వరితగతిన క్షీణింపచేసి అకాల మరణాలకు దారితీయక తప్పదు. మన రాష్ట్రంలో జరుగుతున్న మరణాల వెనుకనున్న వివిధాలను పరిశీలిస్తే ఇదే ధృవీకరించబడుచున్నది. కాబట్టి మరణించిన కుటుంబాలకు తక్షణ తోడ్పాటులాంటి చర్యలు అవసరమే అయినా అంతటితో సంతృప్తి చెందడం ఏ మాత్రం క్షంతంవ్యము కాదు. ఇటువంటి పరిస్థితిని ఆమూలగ్రముగా సంస్కరించాలంటే అసలు చేనేత పరిశ్రమ పట్ల వాస్తవమైన, హేతుబద్ధమైన, శాస్త్రీయమైన అవగాహన అత్యవసరం. ఇటువంటి పరిశ్రమలు ఆధునిక యుగంలో అంతరించక మానవు అను

నిర్ణయానికి రావడం ఏవిధంగా చూచినా సమర్థనీయం కాదు. చేనేత గుడ్డలు యిప్పటికీ మన దేశంలో, విదేశాలలో కొల్లలుగా అమ్ముడుపోవడానికి అస్కారం వున్నది. ఆధునిక పరిశ్రమల నుండి ఉత్పత్తి చేయబడే నాణ్యత గల గుడ్డలతో పోల్చినప్పుడు చేనేత గుడ్డ నిలబడలేక పోవచ్చు. అయినా నిజంగా చేతిపనికి విలువను కట్టవలసి వస్తే అత్యంత ఆకర్షణీయమైన చేతిపనితో కూడిన చేనేత వస్త్రాల ముందు ఎంతటి ఆధునిక పరిశ్రమ నుండి ఉత్పత్తి చేయబడిన గుడ్డలైనా నిలువలేవు. ఇది వినిమయదారులు అభిరుచిపై ప్రధానంగా ఆధారపడి యున్నది. మన దేశమే కాక అభివృద్ధి చెందిన దేశాలలో చేనేత గుడ్డలపై అమిత ఆసక్తిని కనబరచుచూ తగు మూల్యం చెల్లించి వాటిని కొనుగోలు చేసే వారెందరో వున్నారు. కాబట్టి చేనేత గుడ్డ కొరకు మార్కెట్ సమస్య అంత ప్రధానమైనది కాదు.

చేనేత గుడ్డలు ధరల సబ్సిడీలపై ఆధారపడే విధంగా వుండక తప్పదు. ఈ పరిశ్రమను సంరక్షించే బాధ్యత మొత్తం సమాజముపై వున్నది. జౌళి పారిశ్రామిక వేత్తలపై ప్రధానంగా వున్నది. కాబట్టి చేనేత పరిశ్రమను రక్షించడం ప్రభుత్వం యొక్క విధి. ఆ పరిశ్రమలో పనిచేసే కార్మికులకు ఇతర పరిశ్రమలతో పోల్చే విధంగా కనీస వేతనాలు లభ్యమయ్యే విధంగా కట్టుదిట్టమైన ఏర్పాట్లు చేయబడాలి. చేనేత రంగానికి కేటాయించబడే గుడ్డలను పరిశ్రమలలో నేయకుండా చూడాలి. చేనేత కార్మికులకు ఇతర బలహీన వర్గాలతో పాటు ప్రత్యేకమైన సాంఘిక సంక్షేమ కార్యక్రమాలు అమలుపరచాలి. ఈనాడు దేశంలో చేనేత కార్మికులలో 36 శాతం కార్మికులకి నెలసరి ఆదాయం 300 రూపాయల కంటే మించడం లేదు. ఒక 1,000 రూపాయల నెలసరి ఆదాయం పొందేవారు 12 శాతం మాత్రమే. మిగతా 52 శాతం చేనేత కార్మికుల నెలసరి ఆదాయం 300 రూపాయలకు పైగా 1,000 రూపాయలకు లోబడి వుండడం గమనార్హం. సగటు రోజుకూలీ 15 రూపాయలకు మించడం లేదు. ఈ పరిమిత ఆదాయంతో పెరుగుతున్న కుటుంబాన్ని పోషించ లేకపోవడం వారి జీవితాలలో అడుగడుగునా కలిగే కష్టాలకు మూలం. వీరంత దారిద్ర్య రేఖకి దిగువగా అందులోనూ అట్టడుగున వుండడం అనివార్య పరిస్థితి. కాబట్టి వీరికి కనీస జీవన ప్రమాణాన్ని కల్పించగల వేతనాలను నిర్ణయించి వాటిని ఖచ్చితంగా అమలుపర్చడం తక్షణ కర్తవ్యం.

నూలు, రంగులు మరియు జరీలాంటి ఉపకరణాల ధరలలో తీవ్రమైన పెరుగుదల చేనేత పరిశ్రమకు తీరని నష్టాన్ని తెచ్చిపెట్టుచున్నది. ఇవి అసలు దొరకక పోవడం కష్టాలకు కారణభూతమవుచున్నది. 40 నెంబరుగల 10 పౌండ్ల నూలు ధర బడ్జెట్ కు పూర్వం 250 రూపాయలు వుండగా 3 మాసాల అనతికాలంలోనే 330 రూపాయలకు పెరిగిపోవడం ఆశ్చర్యకరం. ప్రధాన ఉపకరణమైన నూలు ధర ఇంతలోనే అంతగా పెరిగినట్లు చేనేత గుడ్డ ధర అదే దామాషాలో ఎన్నటికీ పెరగలేదు. అందులో

ఆధునిక మిల్లులు, పవర్‌లూంలలో తయారు చేయబడే గుడ్డలతో పోటీపడుతున్న చేనేత గుడ్డల దరలలో ఇంతటి పెరుగుదల అసంభవం. దీని ప్రభావం కార్మికుల ఆదాయంపై పడక తప్పదు. ఆదాయాలు ఖర్చులతో పోల్చినపుడు ఏమాత్రం పెరగక పోవడమంటే పెరుగుతున్న జీవిత ప్రమాణంలో చేనేత కార్మికులు క్రమంగా దిగజారి పోవడం తథ్యం. ఏడవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో ఉత్పత్తి లక్ష్యంగా పెట్టుకోబడిన చేనేత గుడ్డ లక్ష్యం 460 కోట్ల మీటర్లు. అందుకు 46 కోట్ల కేజీల నూలు అవసరం వుండింది. కాని వాస్తవంగా 20 నుండి 22 కోట్ల కేజీల నూలు మాత్రమే చేనేత పరిశ్రమకు లభ్యమయినది. తత్ఫలితంగా 200ల నుండి 220 కోట్ల మీటర్ల గుడ్డ మాత్రమే చేనేత రంగంలో తయారుచేయబడింది. అంతే నిర్ణయించుకోబడిన లక్ష్యంలో సగం కూడా సాధించలేకపోయాం. అంటే చేనేత కార్మికులు తాము సగం కాలం పనిచేయకుండా నిరుద్యోగులుగా వున్నారని స్పష్టమవుచున్నది. ఇది ఆదాయాలు తగ్గడానికి ఆకలిని పెంచడానికి దారితీస్తుంది.

అసలు చేనేత రంగానికి నూలు కొరత ఎందుకు ఏర్పడుచున్నది. చేనేతకు అవసరమయ్యే హ్యాంక్ నూలును 50 శాతంకు తక్కువ కాకుండా ఉత్పత్తిచేయాలని నూలు మిల్లులకు ఆదేశాలుండగా ఈ కొరతకు కారణం ఏమిటి. అసలు మార్కెటు చేయబడే నూలులో 40 శాతం మాత్రమే చేనేతకు అవసరమైన నూలు ఉత్పత్తి చేయబడుచున్నది. ఈ నూలు నుండి దాదాపు 30 శాతం చేనేత రంగానికి కాకుండా పవర్‌లూం రంగానికి తరలించ బడుచున్నది. ఉదాహరణకి 1989-90 సంవత్సరంలో 86 కోట్ల 70 లక్షల కేజీల నూలు మార్కెట్ చేయబడితే అందులో 42 శాతం మాత్రమే హ్యాంక్ నూలు ఉత్పత్తి చేయబడింది. అంటే 36 కోట్ల 50 లక్షల కేజీల నూలు ఉత్పత్తి చేయబడింది. ఇందునుండి సుమారు 10 కోట్ల కేజీల నూలు చేనేత రంగానికి కాకుండా పవర్‌లూం రంగానికి తరలించబడింది. చేనేత పరిశ్రమకు రక్షణ లేకపోవడానికి మూల కారణం ఆధునికమైన పవర్‌లూం పరిశ్రమ మరియు జౌళి పరిశ్రమల దాడినుండి కాపాడే బాధ్యత నిర్వహించే నాధుడు లేకపోవడమే.

రాష్ట్ర, కేంద్ర ప్రభుత్వాలు చేనేత పరిశ్రమలను రక్షించడానికి తీసుకోవలసిన చర్యలు కూడా ఖచ్చితంగా అనుసరించబడడం లేదు. ఈ రంగానికి ప్రత్యేకించబడిన గుడ్డలు, ఇతర రంగాలలో కూడా నేయబడుచున్నవి. మిల్లులు తయారుచేయవలసిన చేనేతకు అవసరమైన నూలును ఉత్పత్తి చేయడంలో నిర్ణయాలను పాటించడం లేదు. సహకార సంఘాలకు ప్రకటిత ఆర్థిక సౌలభ్యం పన్ను రాయితీలు అందజేయబడుట లేదు. ఈ సౌకర్యాలను అమలు జరిపించవలసిన అధికార వర్గం తన బాధ్యతను నిర్వహించడంలో వైఫల్యం పొందుచున్నది. అనేకులు ప్రత్యక్షంగా మధ్య దళారీల పాత్ర నిర్వహిస్తూ ఈ పరిశ్రమ పట్ల చీడ పురుగులుగా తయారైనారు. చేనేత వస్త్రాల

ఉత్పత్తి 1984-85లో 314 కోట్ల మీటర్లు వుండగా ఇది తీవ్రంగా తగ్గి 1988-89 నాటికి 245 కోట్ల మీటర్లకు చేరడం యాదృశ్చికం కాదు. పైనుదహరించిన అననుకూల పరిస్థితులే దీనికి కారణం.

ఇటీవలి కాలంలో ప్రత్తితో తయారుచేయబడే నూలుకు పోటీగా రసాయనాలతో తయారుచేయబడే నూలు రావడం ఒక ప్రత్యేకమైన విషయం. ఈ కృత్రిమ నూలు అందంగా ఆకర్షణీయంగా వుండడం విశేషం. దీనితో జౌళి పరిశ్రమలు పోటీ పడలేక పోవడంతో పాటు ఈ పోటీలో చేనేత పరిశ్రమ కూడా నిలదొక్కుకోలేక పోవడం ఇటీవల కాలంలోనే గమనించదగిన పరిణామం. ప్రత్తి నూలుతో తయారుచేయబడే ముతక మద్య తరహా గుడ్డలు 1972లో మనదేశంలో తలసరి 12.5 మీటర్లు ఉపయోగించబడగా 1987 నాటికి ఈ వాడకం తగ్గి 10.75 మీటర్లకు చేరుకున్నది.

చేనేత పరిశ్రమ చుట్టూ ఆవరించిన కారు మబ్బులు కనబడుచున్నవి. ఈనాటి ఆధునిక, యాంత్రిక యుగంలో చేనేత పరిశ్రమ మార్కెట్లో పోటీపడి బ్రతికి బట్టకట్టడం దుస్సాధ్యమే. అయితే వ్యవసాయం తరువాత ప్రధానమైన ఉపాధిగా సాగుతూ కోట్ల మందికి ఇంకా ప్రాణాదారమైన చేనేత పరిశ్రమ గురించి సంఘం, సమాజం, ప్రభుత్వం, మానవతా దృష్టితో ఆలోచించవలసియున్నది. క్రమానుగతంగా ఈ పరిశ్రమపై ఆధారపడే వారు ఇతర ఆధునిక పరిశ్రమలలోకి మళ్లించబడేవరకూ ఈ కుటీర పరిశ్రమకి కట్టుదిట్టమైన పరిరక్షణ కవచాన్ని తొడిగించడం సాంఘిక, రాజకీయ బాధ్యతగా, కర్తవ్యంగా గుర్తించబడి తీరాలి. పూర్తిగా నిరుద్యోగులవుతూ ఆకలి చావులకు బలియవుతూపోయే దుష్పరిణామాలను సకాలంలో సక్రమంగా అరికట్టడము విజ్ఞుల కర్తవ్యం. ప్రకటిత విధానాలు స్థూలంగా సవ్యంగా వున్నవి. అయితే వాటిని ఆచరించే విధానం అత్యంత లోపభూయిష్టం బాధ్యతా రాహిత్యంతో నిండివున్నది. చేనేత కార్మికుల ఆకలి చావులు దేశభక్తిని సవాలు చేస్తున్నవి. సుమారు అర్ధ శతాబ్ది స్వాతంత్ర్యానంతరం కాలంలో కూడా ఆకలి చావులు జరగడం ప్రజాస్వామ్యానికి తీరని కళంకం. సభ్యసమాజానికి మాయని మచ్చ. సంకుచిత భావాలకు అతీతంగా నుండి ప్రజాస్వామ్య వాదులంతా ఏక కంఠంతో నినదిస్తూ పాలక వర్గాలు ఈ బృహత్తర కర్తవ్య నిర్వహణలో ఏమాత్రం వెనుకంజ వేయకుండా చూడాలి.

